

• INFORMÁCIE •

Katedra politológie Filozofickej fakulty UCM v Trnave

Začiatky a vývoj katedry

Začiatky Katedry politológie Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave siahajú do roku 1998, keď bol v rámci fakulty otvorený prvý ročník tohto študijného odboru, hoci pracovisko zabezpečujúce výučbu špecializovaných politickovedných disciplín pod vedením doc. PhDr. Jána Škodáčka, CSc., spočiatku nemalo právnu formu katedry, ale len ústavu, čo možno chápať ako predstupeň vytvorenia plnohodnotnej katedry.

Okrem docenta Škodáčka a členov iných katedier (filozofie, verejnej správy, cudzích jazykov a pod.) výučbu zabezpečovali najmä doc. PhDr. Jozef Lysý, CSc., doc. PhDr. Jozef Škrovánek, CSc., PhDr. Pavol Pánik, CSc., a PhDr. Ľudovít Turčan, CSc. Pôvodne mala byť katedra politológie súčasťou novovytvorenej fakulty verejnej správy, ale v dôsledku organizačných problémov sa ako životaschopnejší ukázal variant začlenenia katedry do rámca filozofickej fakulty.

Personálny, pedagogický i vedecký rozvoj katedry je spojený s príchodom doc. PhDr. Rastislava Tótha, CSc., na jar 1999, ktorý bol v krátkom čase prezidentom republiky vymenovaný za profesora a mohol sa tak stať garantom magisterského štúdia politológie. V roku 2000 bola katedra personálne posilnená o viaceré významné osobnosti – PhDr. Ľudmilu Benkovičovou, CSc., doc. PhDr. Vojtecha Wagnera, CSc., Mgr. Petra Juzu, CSc., Mgr. Getneta Kassa Tameneho, PhD., a neskoršieho nového vedúceho katedry Petra Horvátha. V roku 2001 začal na katedre pedagogicky pôsobiť aj prof. Mgr. Ladislav Macháček, CSc.

Ďalším medzníkom vo vývoji katedry bol rok 2002, keď ju personálne posilnili doc. PhDr. Milan Čáky, CSc., a čerství absolventi politológie na partnerských univerzitách Radoslav Štefančík, Jozef Lenč a Dušan Štrauss a keď katedra po dlhodobom úsilí získala akreditáciu umožňujúcu jej realizovať štátne skúšky v rámci magisterského štúdia. V roku 2003 tak brány univerzity mohli opustiť prví magistri politológie, z ktorých viacerí našli uplatnenie ako politickí komentátori či noví pedagogickí pracovníci katedry (Martin Svatuška, Marek Hrušovský, Jozef Ružarovský).

Veľkým prínosom pre katedru boli v prvých rokoch jej pôsobenia aj viaceré významné osobnosti z externého prostredia, z ktorých je potrebné spomenúť najmä doc. JUDr. Františka Poredoša, CSc., doc. PhDr. Jána Sopóciho, CSc., doc. PhDr. Dušana Staneka, CSc., a Jozefa Klavca, PhD.

Medzinárodná spolupráca Katedry politológie FF UCM v Trnave v oblasti štúdia a vedeckej činnosti

Zahraničná spolupráca katedry politológie predstavuje nevyhnutný rámec na riešenie medzinárodných i domácich vedeckých projektov. Spolupráca sa teda neprejavuje len na lokál-

nej úrovni, ale predovšetkým na základe bilaterálnych zmlúv so zahraničnými pracoviskami. V súčasnosti katedra disponuje 16 vzájomnými dohodami o spolupráci s univerzitami v rámci členských krajín Európskej únie.

Odhliadnuc od spoločného riešenia medzinárodných grantových projektov sa táto spolupráca prejavuje najmä v podobe semestrálnych mobilít študentov katedry a intenzívnych týždňových mobilít pedagógov. Na základe dohôd vysielame semestrálne 2, resp. 3 študentov na štúdium na partnerských univerzitách, rovnako každý semester prijímame 3 – 4 zahraničných študentov na štúdium na našej katedre v rámci študijného programu LLP/Erasmus, ktorý katedra realizuje od roku 2002. Rovnako dôležitou súčasťou medzinárodnej spolupráce je aktívna účasť zahraničných partnerov na odborných konferenciách, resp. podujatiach organizovaných Katedrou politológie FF UCM.

Z účastníkov posledných workshopov a prednášajúcich hostí spomeniem napríklad mená: **prof. Clive Thomas**, University of Alaska, Juneau, USA; **Michael Tkacik, PhD.**, Stephen F. Austin State University, Texas, USA; **prof. Dr. Šarunas Liekis, doc. Antanas Kulakauskas, Dr. Janina Balsienė**, Mykolas Romeris Universitetas, Vilnius, Litva; **Dr. soc. Vladislavs Volkovs**, Daugavpils Universitate, Lotyšsko; **prof. Jean-Michel de Waele**, riaditeľ CEVIPOL, Univerzita v Bruseli, Belgicko; **Dr. Pavel Usov**, politický analytik, Varšava.

Zásadné medzinárodné projekty realizované členmi Katedry politológie FF UCM v Trnave v súčasnom období:

UP2YOUTH Slovensko UP2YOUTH je skrátený názov nového výskumného projektu, ktorý sa zaoberá problematikou mladých ľudí v kontexte sociálnych zmien.

Slovensko zastupuje CERYs FF UCM v Trnave ako spoluriešiteľ tematickej pracovnej skupiny Občianska participácia: **prof. Ladislav Macháček, CSc.**

**M. A. European Youth Studies: European Development Project.
Grant ERASMUS 2009-2011.:**

Garant and coordinator: prof.L.Chisholm, Univerzity of Innsbruck (Austria). The M.A. EYS initiative brings together first-rate teaching and research expertise from throughout Europe to create a unique Bologna 120 ECTS Master's degree in European Youth Studies, a specialist and interdisciplinary field that emerged in the 1990s in response to the rapidly changing European social mosaic and its implications for the study of youth in the life-course and for Young people's lives. **Prof. Ladislav Macháček, CSc.**, zastupuje Slovensko v konzorciu projektu (UCM v Trnave ako pridružený partner).

**An FP7-SSH collaborative research project (2008-2011):
Interplay of European, National and Regional Identities:**

Nations between States along the New Eastern Borders of the European Union Co-solver from Department of Political Science of FF UCM: **prof. Ladislav Macháček, CSc.**

EUYOUPARTEK 5

Rámcový program EÚ: Politická participácia mladých ľudí v Európe – Vývoj indikátorov pre komparatívny výskum v Európskej únii, riešiteľ projektu: **PhDr. Peter Horváth, PhD.**

Najvýznamnejšie granty spojené s katedrou

V roku 2009 pripravil prof. L. Macháček on-line publikáciu¹ s názvom *Občianska a politická participácia mládeže* (dokumenty, analýzy, interpretácie), ktorá je dostupná na webovskej stránke Katedry politológie FF UCM v Trnave². Publikácia prezentuje informácie o troch medzinárodných projektoch venovaných problematike mládeže a jej občianskej participácii uskutočnených s podporou EK od roku 2002 až do roku 2009.

V I. kapitole **Mládež, občianstvo a európska identita** sme sústredili informácie z výskumu, ktorý sa sústreďoval na problematiku participácie mladých ľudí na európskom občianstve a ich podporu myšlienke rozširovania a zjednocovania Európskej únie.

Orientations of Young Men and Young Women to Citizenship and European Identity (Orientácie mladých mužov a žien na občianstvo a európsku identitu)

Contract n°HPSE-CT-2001-00077. Project Coordinator: Lynn Jamieson, University of Edinburgh (www.sociology.ed.ac.uk/youth/). National Coordinator for Slovakia: Ladislav Macháček (SAV)

V II. kapitole **Politická participácia európskej mládeže** nájde čitateľ rozhodujúce materiály približujúce vedecko-výskumný proces a výsledky projektu hľadajúceho odpovede na otázku poklesu záujmu mladých ľudí o veci verejné, o občiansku a politickú participáciu na európskom vládnutí.

Political Participation of Young People in Europe – Development of Indicators for Comparative Research in the European Union (EUYOUPART)

Contract no.: HPSE-CT-2002-00123. Project Coordinator: Günther Ogris, Sabine Westphal Institute for Social Research and Analysis/ Vienna, Austria. www.sora.at. National Coordinator for Slovakia : L. Macháček (UCM)

V III. kapitole **Mládež ako aktér sociálnej zmeny** získa čitateľ možnosť oboznámiť sa s výsledkami expertnej práce na širokokoncipovanej štúdií, v rámci ktorej osobitnou témou bola aj participácia mládeže.

Youth as Actor of Social Change (UP2YOUTH)

Contract no: 028317 .Project coordinator: Institute for Regional Innovation and Social Research (IRIS). Tübingen (D): Andreas Walther, Barbara Stauber, Axel Pohl, Barbara Stock. www.up2youth.org. National Coordinator for Slovakia : L. Macháček (UCM).

Pri prezentácii jednotlivých projektov prihliadame na skutočnosť, že komplexné záverečné reporty sú dostupné iba v anglickom jazyku. V nich nájdeme aj najzaujímavejšie výsledky, ktoré pre každú jednotlivú krajinu vznikajú v dôsledku aplikácie komparatívnej metódy. Zvyčajne sú to rozsiahle dokumenty, ktoré sú určené pre vedeckých pracovníkov a konceptorov mládežníckej politiky. Každý projekt sa usiluje oboznámiť so svojimi výsledkami aj partnerov pôsobiacich v systéme práce s mládežou a širšiu občiansku verejnosť. Tieto informácie sú k dispozícii nielen v anglickom, ale aj slovenskom jazyku. Majú rozličnú podobu – od stručných letáčikov až po

¹ Civil and Political Participation of Youth. (prof. L. Macháček a kol). Katedra politológie FF UCM v Trnave, Trnava 2009. ISBN: 978-80-8105-104-3).

² <http://ff.ucm.sk/Slovensky/Katedry/politologia/machacek.htm>

rozsiahlejšie eseje publikované na internete alebo v mládežníckych časopisoch či dokonca prezentácie v najvplyvnejších mienkotvorných médiách (televízia).

Pri výbere materiálov pre túto publikáciu sme postupovali selektívne a nevenovali sme pozornosť niektorým technickým materiálom, ktoré si čitateľ s hlbším záujmom o vedeckú analýzu a jej proces môže nájsť na webových stránkach koordinátorov. Na rozdiel od bežných printových verzií publikácií neprikladáme k textu iba bibliografický odkaz, ale máme možnosť pripojiť pre čitateľa celý text, pochopiteľne ak je dostupný v elektronickej podobe.

Takto plníme zámery skvalitňovania štúdia na politologickom pracovisku UCM v oblasti politickej sociológie, politickej komunikácie, verejnej správy a európskych štúdií. Vo všetkých týchto oblastiach politologického vzdelávania je štátna mládežnícka politika a práca s mládežou prostredníctvom subjektov občianskej spoločnosti inšpiratívnu pre osvojenie si potrebných vedomostí politických a sociologických vied pri analýze sociálnych procesov a získanie kompetencie ich aplikácie v programovaní sociálnej zmeny.

Slovenská politologická revue

Internetový vedecký časopis *Slovenská politologická revue* (www.ucm.sk/revue) vznikol v roku 2001 z podnetu profesora Ladislava Macháčka na Katedre politológie Filozofickej fakulty Univerzity sv. Cyrila a Metoda v Trnave. Prvá redakčná rada mala ambíciu poskytnúť na stránkach revue priestor najmä politológom, ale aj autorom z príbuzných vedných odborov, pokiaľ sa výsledky ich vedecko-výskumnej práce venujú otázkam fungovania a premien politického a sociálneho systému, formovania politických strán, sociálnych hnutí a občianskych iniciatív, fungovania štátnych orgánov, verejnej správy, občianskej spoločnosti, sociálneho partnerstva a kolektívneho vyjednávania, utvárania verejnej mienky o najrozmanitejších otázkach spoločenského života na Slovensku a susedných krajinách, ako aj o procesoch európskej a transatlantickej integrácie. Medzi autormi sa podľa pôvodných cieľov mali objaviť aj študenti politických vied.

Po publikovaní prvého čísla v roku 2001 nastal útlm a zdalo sa, že tak ako časopis vznikol, rovnako aj zanikne. Na jeseň o rok neskôr noví pracovníci katedry politológie Dušan Štrauss a Radoslav Štefančík obnovili myšlienku vydávania internetového vedeckého časopisu. Oslovili bývalých spolužiakov a kolegov z iných vysokých škôl na Slovensku a v Čechách a o niekoľko týždňov vydali v poradí druhé číslo. V roku 2004 naplnili myšlienku pravidelného štvrťročného vychádzania časopisu. S ponukou na spoluprácu redakčnú radu kontaktovali aj pracovníci stredoeurópskeho online archívu (www.cceol.de), kde sa už niekoľko rokov v elektronickej podobe uchovávali všetky články *Slovenskej politologickej revue*.

S odchodom niekoľkých pracovníkov z Katedry politológie FF UCM došlo v roku 2008 k zmene aj v zložení redakčnej rady. Novými členmi sa stali Jana Reschová, Július Horváth, Ľuba Kráľová a Janina Bialsiene, staronovým členom redakčnej rady sa stal Ladislav Macháček. Rada dnes pracuje pod vedením šéfredaktora Petra Horvátha. Výkonným redaktorom zostal Radoslav Štefančík.

Články prechádzajú anonymným recenzným konaním. Pri výbere redakcia uprednostňuje štúdie, odborné články a recenzie. Napriek internetovej podobe sa redakčná rada nevzdala svojej ambície publikovať články aj v printovej podobe. V minulosti vychádzali raz ročne vybrané články aj v tlačenej podobe.

Počas ôsmich rokov svojej existencie publikovali na stránkach Slovenskej politickej revue bádatelia z rôznych vedných odborov. Od politológov, sociológov, historikov, právnikov cez

etnológov a odborníkov z prostredia masmediálnych štúdií až po mladých nadšencov študujúcich uvedené odbory. Texty boli uverejnené v štyroch jazykoch – slovenčine, češtine, angličtine a nemčine. Najčastejšie publikujú autori z univerzitných pracovísk zo Slovenska (najmä z domácej Katedry politológie UCM v Trnave) a Čiech, medzi prispievateľmi nájdeme aj odborníkov z Nemecka, Estónska, Kazachstanu a Japonska.

Jednotlivé čísla časopisu nie sú zostavované monotematicky. Autori sa tak môžu venovať rôznym témam svojho výskumu: medzi iným napr. skúmaniu politických strán, politických systémov, fungovania verejnej správy, verejnej politiky, verejnej mienky, problémom európskej integrácie, globalizácie, po rôzne historické aspekty vývoja našej, európskej, ale aj svetovej spoločnosti.

Ladislav Macháček, Radoslav Štefančík, Jozef Ružarovský, Jaroslav Mihálik